

Módosították a vállalati törvény egyes rendelkezéseit Ösztönző intézkedések

Az Elnöki Tanács legutóbbi ülésén az állami vállalatokról szóló törvény módosításáról alkotott törvényerejű rendelet a gazdasági élet követelményeinek megfelelően korszerűsíti a vállalati törvény egyes korábbi rendelkezéseit. Az új tvr. a vállalati törvénynek azt a koncepcióját változtatta meg, amely az állami vállalatokról egységesen intézkedett, függetlenül dolgozók létszámától, berendezéseik értékétől, az üzem jellegétől. Nagyvállalatokra és kisüzemekre azonos könyvviteli, számviteli, elszámolási rendszer volt érvényben, belső szervezeti mechanizmusuk is lényegében azonos. A differenciálódó igények kielégítése, a kereslethez való rugalmasabb alkalmazkodás, a hiánycikkek körének szűkítése, megszüntetése, kis sorozatú termékek gyártása, s mindenekelőtt a lakosságnak nyújtott szolgáltatások javítása szükségessé tette a vállalatokról létrehozását, ezek alapításához, rugalmasabb működéséhez teremtették meg most a jogi kereteket.

A törvény módosítás valamennyi vállalat önállóságát növeli, lehetővé teszi ügyrendjének egyszerűsítését. Új vállalkozási formaként rendelkeznek az úgynevezett kisvállalatokról, amelyek elsősorban a lakosság szolgáltatási és más igényeinek kielégítését, valamint a háztartási feladatok ellátását segíthetik elő. A kisvállalatokat ugyanolyan adózási és más kötelezettségek terhelik, mint a többi vállalatot. Sajátos vonásuk elsősorban az, hogy szervezetük — kisebb méretüknek megfelelően — egyszerűbb, s egyszerűbbek a gazdálkodásukra vonatkozó előírások, például számviteli rendszerük, statisztikai

adatszolgáltatási kötelezettségük. A törvényerejű rendelet megszünteti a kisvállalatok tevékenysége aprólékos, részletekbe menő meghatározásának gyakorlatát, s ezzel lehetőséget ad a vállalatok számára ahhoz, hogy saját elhatározásuk alapján rugalmasabban változtathassák tevékenységi körüket. Megszűnnek azok a fölösleges megkötöttségek is, amelyek eddig akadályozták a vállalatok úgynevezett kiegészítő tevékenységének kibontakoztatását.

A kisvállalatok tehát nagyobb önállósággal rendelkeznek, az operatív beavatkozások kevésbé érintik, hiszen nem utasíthatók, viszont védeltséget, előnyöket sem élveznek. Az alapító szerv a kisvállalat eszközeit nem vonhatja el, de támogatásban sem részesíti és a vállalatot szemben szánálási eljárás sem folytatható le. Ha a kisvállalat veszteséges és saját erejéből nem tud talpra állni, nem számíthat állami segítségre, csődbe jut, megszűnik.

Szakmánként irányelvek jelennek meg arról, hogy egy-egy üzem mikor tekinthető kisvállalatnak. Általában azok a vállalatok jöhetnek számításba, amelyek a száznál nem több dolgozót foglalkoztatnak, a létszám azonban önmagában nem mindig határozhatja meg a vállalat jellegét, az függ feladataitól és állóeszközeinek értékétől is.

Állami vállalatot eddig csak a miniszterek, az országos hatáskörű szervek vezetői és a tanácsok alapíthattak. A módosítás lehetőséget ad arra, hogy — leányvállalat formájában — maguk a vállalatok is alapíthassanak vállalatot. A leányvállalat önállóan gazdálkodik, de szoros gazdasá-

gi kapcsolatot fűzi alapító vállalatához. Így a leányvállalatok alapításakor az alapító vállalat látja el a működéshez szükséges anyagi eszközökkel. Az alapító vállalat részesedik a leányvállalat nyereségéből, ha pedig az veszteségesen gazdálkodik, ezért anyagilag az alapító vállalat is felel.

Jelenleg hazánkban alig van kisvállalat, a középüzem is igen kevés. Az államosításokat követően egészen a hetvenes évekig rendszerek voltak a vállalati szerveződések, gazdaságunk szervezete sokkal centralizáltabb, koncentráltabbá vált, mint a szocialista országok többségében és a többi országokban. A kis- és középvállalatok hiánya miatt csak a nagyvállalatoknál kialakult termékstruktúra áll rendelkezésre, ez szabja meg, hogy a hazai és az exportigényeket miből és milyen mértékben tudják kielégíteni. Részben ez az oka annak, hogy sokféle cikk hiányzik, nem megfelelően működik a háztartás és a szolgáltatások színvonala is elmarad a követelményektől. A nagyvállalatoknál ugyanis általában nagy tömegű sorozatgyártás gazdaságos, kis szériák előállítását, egyedi igények kielégítését nem kifizető, pedig az utóbbiak iránt fokozódik a legnagyobb mértékben a kereslet.

Természetesen továbbra is alapvető fontosságuk maradnak a nagyvállalatok, de az eddigénél jóval több kis- és középüzemre is szükség van. A vállalatok munkáját egy dolog mósítja: a jövedelmezőség, a gazdaságosság, amely úgy érhető el, hogy a nagyvállalat is és a kisüzem is a mindenkori piaci igényeknek megfelelően látja el sajátos feladatait. (MTI)

Nem lehetünk csendes tanúk

Interjú a SZOT titkárával az alkoholizmusról

Állapot, betegség, életmód — és még sokféle elnevezéssel illetik az alkoholizmust. Sajnos az italozók tábora egyre inkább duzzad és hazánkban 4—500 ezer rendszeres szeszfogyasztót tartanak nyilván. Nem szükséges hosszasan magyarázni, hogy az alkoholizmus milyen társadalmi tünetekkel jár együtt, amellyel hogy évente átlagosan 6 ezer ember hal meg a túlzott poharagztatás következtében. A sokezer elhalálozáson kívül szinte felbecsülhetetlen az a szociálpszichológiai kár, amelynek áldozatai a családok, a gyerekek, hiszen senki sem jegyzi fel, hogy az alkoholista férj vagy feleség elviselhetlensége miatt mennyivel emelkedett a házassági bontások száma, hány gyerek szerzett egy életre lelki sérülést vagy vált neurozisszá. A társadalom felismerte ennek az állapotnak nagy fokú veszélyességét, küzd ellene — ahogy tud. E hét végén például kétnapos tanácskozást rendeztek Szegeden és a meghívott előadást dr. Csehák Judit, a SZOT titkára tartotta. Az alkoholizmus elleni küzdelem országos helyzetéről tőle kértünk interjút.

— Az utóbbi években milyen mértékben emelkedett a szeszfogyasztás?

— Már szinte köztudott, hogy hazánkban világszponlyatban is figyelemre méltóan sok bort és tömény italt fogyasztanak. Ebben „kiérdemeltük a dobogós helyezést”. Egy személy évente átlagosan 11 liter alkoholt iszik, természetesen ez a szám úgy jön ki, hogy a statisztikából nem hiányoznak az anyatejen élő csecsemők sem. El lehet képzelni, hogy a lakosság egy része milyen szenvedélyesen és rendszeresen poharagztat. Még egy megdöbbentő szám: az emberek évente 32 milliárd forintot költenek borra, sörre, pálinkára. A személyes jövedelem 12 százaléka az alkoholé. Az iparilag fejlettebb és nálunknál sokkal gazdagabb országokban ez az arány lényegesen kisebb. Hozzáteszem, hogy 1975 óta állandóan emelkedik az alkoholfogyasztás mértéke, pedig az elmúlt években a kormány számos intézkedést hozott, hogy fékezze az egyéni sorsokat tönkretévő szenvedélyt, és sok olyan miniszteri rendelet született, amely az alkoholszerzés feltételeit — üzletek nyitvatartása, árusítás időbeni korlátozása — megszigorította. De látnunk kell, hogy önmagában semmilyen intézkedés nem elegendő. Sőt azt hiszem, annak se lenne értelme, ha adminisztratív módszerekkel, kampányszerűen ezeket a feltételeket tovább szigorítanánk. Más országokban tiltással, kényszerrel, egyszerűen drákói módon küzdöttek az italozás ellen, — nem sok haszonnal.

— Számos tanácskozást halgatva az az érzésem, hogy ennek a „társadalmi ügynek” nincs gazdája. Illetve túl sok szerv, intézmény, fórum feladata, hiszen a Vöröskeresztől kezdve az Egészségügyi Minisztériumig, már megszámlálhatatlanul

sok helyen foglalkoznak az alkoholizmussal. Nincs olyan veszély, hogy sok baba közt elvész a gyermek? Mi lenne az ideális állapot?

— Semmiképp nem hasznos, ha egy-egy intézménynek, szervnek a nyakába varrnák, hogy holnapot teljes erejével küzdjön az alkoholisták ellen. Minden intézménynek van vagy, ha nincs, legyen speciális dolga, s nem lehet csak az egészségügyre, vagy a belkereskedelmre hárítani a felelősséget. A szakszervezet sem tudja egyedül felvállalni a küzdelmet, és ezt nemcsak úgy mondom, mint a SZOT tisztségviselője, hanem mint orvos is. Úgy látom, az a legsürgetőbb, hogy a társadalom kialakítsa azt az intézményrendszert, amely felkészült szakemberekkel, jó propagandával együttesen képes eredményesen ellátni a rehabilitációt, az alkoholisták gyógyítását. A SZOT-nak, az egészségügynek, vállalatoknak közös feladata, hogy ennek érdekében még jobban kihasználják a lehetőségeket. Mire gondolok? Nagyon sok üdülő közel fél évig üres. Ugyanakkor hazánk még nem rendelkezik olyan modern, korszerű munkaterápiás, pszichoterápiás intézményhálózattal, ahol tartósabb gyógykezelést lehet végezni. Van egy-két jó intézmény, de mindez kevés. Az üres üdülőkben, azonban kellemes környezetben talán eredményesebb lenne az alkoholisták utókezelése. Azért is említettem ezt

a példát, mert több helyi kezdeményezés már bevált, és a SZOT népszerűsíti az ilyen megoldásokat. Egy biztos, a szakszervezet a jövőben még inkább szorgalmazza, hogy a vállalatok érdekeltettek legyenek a rehabilitáció megszervezésében is.

— Talán a legnehezebb kérdés: hogyan változtassuk meg a szemléletet, melyek az első, illetve következő lépések?

— Az ötvenes években divatos nézet volt az a voluntarista felfogás, az öntudatos munkás nem iszik. Később ezt a mentalitást felváltotta a semleges szemlélet, valahogy ilyen vélekedéssel: ha iszik, akkor magánügye, önmagának árt vele. Ebben a kérdésben nem lehetünk csendes tanúk. Jól tudom, hogy nagyon sok alkoholista azért iszik, mert munkahelelyén kudarcok érték, vagy a családi élete elromlott. A környezet, a barátok, munkatársak sokat segíthetnek az ilyen „beteg” emberben. Semmiképp sem lenne hasznos, ha bármelyik szakszervezeti bizottság rendszert lépne fel, — de ne legyen közömbös sem. A szakszervezet is legyen többit azért, hogy az emberek olyan kiegyensúlyozott munkahelyi légkörben dolgozzanak, ahol nem alakulnak ki születnek újból az alkoholizálást kiváltó feszültségek, és ahol a már beteg, alkoholista nem a közösség megértő elnézésével, hanem aktív segítségével találkozhat.

Halász Miklós

Valláselméleti tanácskozás

A protestantizmus marxista tudományos kutatói kétnapos valláselméleti szimpozium rendeztek pénteken és szombaton Debrecenben.

Szabó Gábor akadémikusnak, az MTA elnöksége Debreceni Akadémiai Bizottsága alelnökének meghívására a szimpozium résztvevői nagy érdeklődéssel hallgatták Lukács József akadémikusnak, az MTA filozófiai tanszéke igazgatójának „A marxizmus és kereszténység korunkban” című referátumát és Gecse Gusztáv tudományos munkatárs, Poór József és Kónya István egyetemi tanárok előadásait, amelyeket számos korreferátum követett.

A második napon került sor a protestáns teológusok és a protestantizmus marxista tudományos kutatói közötti dialógusra, amelyet Miklós Imre államtitkár, az Állami Egyházügyi Hivatal elnöke nyitott meg. A ta-

nácskozáson részt vett és felszólt dr. Bartha Tibor református püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke.

A párbeszéd résztvevői elemézték annak az útnak sajátos vonásait, amelyen a magyarországi protestáns egyházak 1948—49-ben elindultak. Kölcsönösen megállapították, hogy jelentős lépéseket tettek előre és következetesen keresik az elméleti együttműködés további lehetőségeit és útjait. Úgy ítélték meg, hogy a világnézeti különbségek ellenére számos területen van lehetőség az együttműködésre, új formáinak kialakítására, amelyekkel közvetve erősíthetik hazánk hívő és ateista lakosságának jobb, elmélyültebb kapcsolatát a fejlett szocialista társadalom építésénél.

A dialógus Lukács József akadémikus zárszavával ért véget. (MTI)

Nemzetközi kollokvium

Szombaton befejeződött Győrött a negyedik nemzetközi pneumatikai-hidraulikai kollokvium. Három napon át 350 hazai és 50 külföldi szakember vitatta meg a két szakterületen folyó kutató és fejlesztő munkát.

A szocialista országok szakemberein kívül angol, dán, francia, japán és más nyugati országok képviselői is részt vettek és előadásokat tartottak a kollokviumon.

A kollokviumnak az adott jelentőséget, hogy a pneumatikai és hidraulikai rendszerek alkalmazása az élet minden területén általánossá vált. A gépipar, a mezőgazdaság, az élelmiszeripar, az építőanyag-ipar, a közlekedés fejlődését segítik elő. A pneumatikai és a hidraulikai rendszereket először

azokon a területeken alkalmazták sikerrel, ahol nehéz fizikai munkát kellett kiváltani; sugár- és hőveszélyes munkahelyeken ma már teljesen elterjedtek. A kollokviumon nagy érdeklődéssel kísért kiállításon mutatták be a magyar és osztrák cégek legújabb gyártmányait. (MTI)

Klubos Fórum

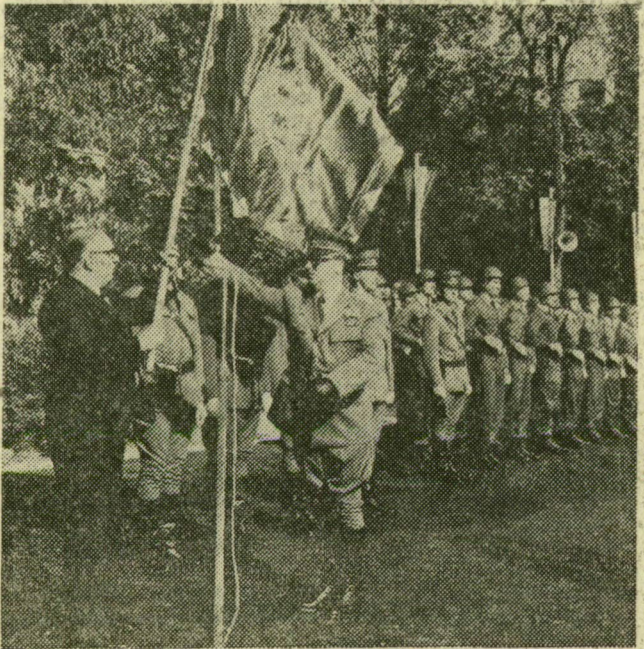
Tegnap délután Szegeden a Komócsin Zoltán Ifjúsági Házban megkezdődött az I. Országos Klubos Fórum kétnapos tanácskozása. A tanácskozási és ifjúsági klubok felelőseit, a klubtanácsok titkárait a tanácsok művelődési osztályainak szakelőadói hívták meg.

Zászlóavató a Kossuth-laktanyában

Szülők, hozzátartozók színes és népes seregét köszöntötték tegnap délelőtt a szegedi Kossuth-laktanyában. Sokan voltak közöttük munkások, vezetők a KSZV újszegedi gyárából. Ennek pedig az volt az indítéka, hogy a közel százéves múltú gyár sok éve jó kapcsolatban van a honvédelakkal. S most — a fegyveres erők napja közeledtén — az üzem dolgozóközössége csapatzászlót adományozott az alakulatnak.

Ünnepi díszbe öltözött a zászlóavatóra a laktanya. Honvédeknek játszotta el a Himnuszt az esemény nyitányaként, majd a gyár és a katonaság tetteit, a termelés, a szocialista építés, valamint a honvédség helytállása, a kiképzés, a szolgáltatás teljesítés, nem utolsósorban a népgazdaságban végzett munka eredményeit méltató beszédek hangzottak el. Köszöntötték a nemrég bevonult katonákat a parancsnokok, a párt, a KISZ képviselői. Az esemény díszelnökségében helyet foglalók között volt Gyárfás Mihály, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, valamint Horváth Dezső mérnök-vezérőrnagy, a Honvédelmi Minisztérium képviselője.

Lelesítő, üdvözlő beszéd után adta át a vörös zászlót az alakulat parancsnokának Franyó József, az újszegedi kendergyár igazgatója. Szalagot kötött a zászlóra a Honvédelmi Minisztérium, az újszegedi gyár, a KISZ és más intézmények képviselői. Ugyancsak szalagot kötött a lobogóra Makó város lakói nevében dr. Varga Dezső, a városi pártbizottság első titkára, mintegy emlékeztetőül és elismerésként azért a helytállásért, amit a szegedi honvédelaku-



Somogyi Károlyné felvétele

Franyó József átadja a csapatzászlót a honvédelakkal parancsnokának

lat katonái annak idején, a makói árvíz elleni küzdelemben tanúsítottak.

Az ifjú katonák esküt tettek a zászlóra, majd díszmenetben vonultak el előtte.

A fegyveres erők napja alkalmából szombaton kitüntetéses ünnepséget tartottak a KISZ Központi Bizottságának székházában.

Az ifjúság hazafias és honvédelmi nevelésében kifejtett érdemeik elismeréséül 19-en Ifjúságért Erdeméremet, 22-en KISZ Erdeméremet, öten Kiváló Ifjúsági Vezető érdmet, 6-an aranykoszorús KISZ-jelvényt kap-

tak, 3-an a KISZ Központi Bizottság dicsérő oklevelét vették át. A kitüntetéseket Varga-Sabján László, a KISZ KB titkára adta át.

Elutazott a szabadkai küldöttség

Tegnap, szombaton délelőtt az MSZMP Szeged városi bizottságán tett látogatást a szabadkai községi szakszervezeti tanács Csongrád megyében tartózkodó küldöttsége. A jugoszláv vendégeket Berta István, a városi

pártbizottság titkára fogadta. Délután a Szakszervezetek Megyei Tanácsa szegedi székházában összegezték a háromnapos látogatás tapasztalatait, majd a jogszólás szakszervezeti delegáció hazautazott Szabadkára.